⁊ q̄tum ad tertiū peccata ſuppeditat: ⁊ inter pctõres habitat. ſ aquas peccatoꝝ inter ſe nõ recipit licʒ exterius circũquaq̄ꝫ fluctuent ⁊ ſi gutta alicui⁹ venialis intret cū hauſtorio cofeſſionis reijcit ⁊ h̄ nutu gubernatoris q̄ ſedet in puppi. ſcʒ dei: vñ ſubdit (⁊ ſedebit dñs rex) .i. rector ⁊ gubernator huius nauis (in eternū) .i. quouſq̄ꝫ applicet eam de hoc tẽpali diluuio ad portū ſtabilitatis eterne. Prouer. j. intelligens gubernacula poſſidebit. Math. vlt. vobiſcū ſum vſq̄ꝫ ad cõſummationẽ vite: de gubernatõne aũt iſta ⁊ applicatione ad portū manifeſtius ſubiūgit dicens.

10 ¶ Dominus virtutem populo ſuo dabit: dominus benedicet populo ſuo in pace.

¶ Dñs virtutẽ ⁊c.) virtuteʒ populo ſuo dabit. qua poſſit reſiſtere inundatiõibus diluuij. ⁊ hoc fecit multoties per verbū ſuū. de quo p̄dictū eſt. (vox dñi in virtute ⁊c.) Fortis eñi nõ põt eſſe q̄ panẽ iſtū nõ hʒ. vñ Tre. j. Facti ſunt p̄ncipes eius velut arietes nõ inueniẽtes paſcua ꝟbi dei: ⁊ abierūt abſq̄ꝫ fortitudine. ante facieʒ ſubſequẽtis. ⁊ poſt de applicatione ſubdit (domin⁹ benedicet pp̄lo ſuo in pace) .i. dando eis illā benedictionẽ. Math. xxv. Venite benedicti patris mei poſſidete paratū vobis regnū a cõſtitutione mūdi poſt laborẽ ⁊ tempeſtatẽ p̄ſentis diluuij recipiet eos in pace eternitatis vt ibi requieſcãt in eo: vnde pſ. In pace in idipſum dormiā ⁊ requieſcam. ⁊ Eſa. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis ⁊ in tabernaculis fiducie. et in requie opulenta ad quā nos perducat ipſe pacificus noſter ieſus xp̄us Amen.

Pſ. xxix.
1 EXaltabo te domine quoniam ſuſcepiſti me: nec delectaſti inimicos meos ſuper me.

¶ Exaltabo te) Titulus. pſal. cantici de dedicatiõe domus dauid. In p̄cedenti p̄egit ꝓpheta de cõſtitutiõe domus dei q̄ eſt eccl'ia q̄ ſeptẽ donis edificat̃ ⁊ cõſtituit̃. In hoc pſ. agit de dedicatione illius q̄ erat in eterna beatitudine q̄tum ad mẽbra eccleſie ⁊ q̄ iā fuit q̄tum ad caput eccl'ie chriſtū. ſ. eccl'ia eñi in capite ſuo .i. xp̄o edificata fuit in vtero beate virginis in cõceptiõe vicʒ ſaluatoris dedicata aũt q̄tum ad caput fuit in reſurrectiõe eiuſdeʒ: ſ quotidie edificat̃ in mẽbris in gratia: in futuro aũt dedicabit̃ in gloria. vnde eſt ſenſus tituli. pſ. Iſte eſt cãtici .i. leticie: in dedicatiõe domus dauid .i. eccleſie q̄ iam p̄ceſſit in capite in reſurrectiõe: ⁊ erit in futuro in mẽbris q2 neceſſe eſt vt quo p̄ceſſit hūilitas capitis ſequat̃ humilitas membrorū. de vtraq̄ꝫ eñi dedicatiõe agit hic ⁊ loquit̃ totus chriſtus. quedaʒ eñi verba hui⁹ pſ. cõueniunt capiti .i. chriſto q̄dam mẽbris. quedā vtriſq̄ꝫ. Dicare vl dedicare quid ſit. Et nota q̄ dicare ideʒ eſt q̄d adiūgere: vñ Virgilius. Coniugio iungā ſtabili ꝓpriamq̄ꝫ dicabo. dedicare aũt eſt rem a comuni vſu ⁊ vili excipere. vñ materia eccl'ie. ſ. ligna ⁊ huiuſmõi non debet ad comunes vſus ⁊ viles diſtrahi vt inde domus cõſtruat̃. ⁊ eccleſie materialis dedicatio ſignū eſt dedicationis aĩe quā ſibi xp̄us appropriat cū infuſa gratia ꝟtutibus inſignit̃ ⁊ h̄ aĩe dedicatio q̄ res eſt dedicatõnis materialis eccleſie eſt ſignū future dedicatiõis q̄ perfecta erit. vñ dedicatio eccleſie hʒ octauas. Prima eñi dedicatiõis eccleſie celebratio. ſignat aĩe dedicationem imp̄fectā. octaua ſignat dedicationẽ perfectā q̄ erit in octaua etate i futuro qñ p̄fecte dedicabimur p glorificationẽ ⁊ immortalitatẽ ⁊ duplicẽ ſtolā. Modus agẽdi in hoc pſ. eſt q̄ triptitus eſt pſ. Primo agit xp̄s de ſua dedicatione mouens ſanctos .i. ſperantes Allegorice laudare dñm. Secdo dicit quõ dedicationẽ iſtā meruit ibi (ego aũt) Tertio quõ eā accepit ibi (audiuit dñs). Dicit ergo xp̄s. O dñe pater (exaltabo te) multos ad te trahendo. Ioh. xij. Ego ſi exaltatus fuero ⁊c. ⁊ alijs manifeſtando altitudinẽ tuā. vñ alibi in pſ. dicit. Narrabo nomẽ tuum fratribus meis ⁊ q̄re exaltabit. oſtẽdit in ſequẽtibus. Primo q2 cõtulit ei impaſſibilitateʒ vñ dicit (qm̄ ſuſcepiſti me) in dedicatiõe. ſ. ad impaſſibilitatem. Eſa. xlij. Ecce ſeruus meus ſuſcepi eū. Secda cã eſt confuſio iudeorū. vñ ſequit̃ (nūc delectaſti inimicos meos ſup me) .i. non p̄miſiſti delectari diu. licʒ eñi in paſſione letati fuerint ſm̄ q̄d ipſi dicūt in pſ. Euge euge viderūt oculi noſtri. ⁊ alibi. letificaſti oẽs inimicos meos. tamen illud gaudiū verſum eſt in dolorẽ ⁊ triſticiā in reſurrectione in qua cõfuſi fuerunt. Tertia cã eſt ipſa reſurrectio glorioſa in qua omis corruptio ⁊ infirmitas corporis ſanata eſt: vñ dicit.

¶ Dñe de⁹ me⁹ clamaui ad te: ⁊ ſanaſti me. 2

¶ Dñe de⁹ me⁹ clamaui ad te) in paſſiõe. Heb. v. Cū clamore valido ⁊c. (⁊ ſanaſti me) .ſ. ab omi corruptiõe et infirmitate carnis. iõ dñs oſtẽdit diſcipulis ſuis nõ vulnera ſed cicatrices. Malach. iiij. Sanitas i pẽnis eius ⁊ in brachijs. Amos. ix. In illo die ſuſcitabo tabernaculū dauid. quod cecidit: ⁊ reedificabo apturas muroꝝ eius. ⁊ ea que corruerant: inſtaurabo tabernaculū dauid eſt corpus xp̄i aperture murorū ſunt vulnera eius. Quarta cauſa eſt q̄ animā eius eduxit ab inferis: vnde dicit.

¶ Domine eduxiſti ab inferno animā meā: ſaluaſti me a deſcendentibus in lacum. 3

¶ Dñe eduxiſti ab inferno aĩam meā) hoc planū. h̄ ſignatū fuit Ioñ. ij. Vbi piſcis euomuit ionā in aridā. piſcis ſignat infernū qui poſt tres dies euomuit xp̄m. Quita cauſa eſt q̄ liberauit eū ab erũnis ſeculi. vnde ſequit̃ (ſaluaſti me a deſcendẽtibus in lacum) .i. ad illis erumnis in q̄bus ſunt deſcendẽtes in lacum. q. d. ſaluaſti me ne remanerẽ cuʒ fluentibus in lacum culpe miſerie ne inuoluerer cum effluentibus in lacum culpe: vel cum effluentibus in lacū gehẽne vel extraxiſti a limbo. Treñ. iij. Lapſa eſt anima mea in lacum.

¶ Nota aũt q̄ lacus multipliciter accipit̃ i ſacra ſcp̄tura. A Lac⁹ multiplr accipitur.
¶ Sepulcrū. Hiere. xlj. Lacus autẽ in quẽ proiecit yſmael cadauera occiſorum.
¶ Baptiſm⁹. pſ. Aſſimilabor deſcẽdentibus in lacum.
¶ Martyriū. Apoc. xiiij. Calcatus eſt lacus ex̃ ciuitatem.
¶ Scp̄tura. ij. Re. xxiij. Deſiderauit dauid aquā de lacu.
¶ Miſeria. pſ. Eduxit me de lacu miſerie ⁊ de luto fecis.
¶ Precipicium. pſ. Lacum aperuit ⁊ effodit euʒ ⁊ incidit in foueam quam fecit.
¶ Carcer. Geñ. xl. Innocens in lacum miſſus ſum.
¶ Malum conſortium. Dañ. vj. Miſerunt danielem in locum leonum.
¶ Hereſis. Eſa. xxij. Lacū feciſti inter duos muros. id eſt inter duo teſtamenta.
¶ Peccatum. Geñ. xxvj. Detrahā te cum his qui deſcẽdunt in lacum.
¶ Pena vtilis. Hiere. xxxviij. Miſerūt hic. in lacū elchie. elchie interpretatur pars domini.
¶ Pena inutilis. Eſa. xiiij. Veruntamen detraheris in ꝓfundum laci.
¶ Deſperatio. Eſa. xxxviij. Non expectabunt qui deſcendunt in lacum ⁊c.
¶ Limbus. Zach. ix. Tu autem in ſanguine tuo emiſiſti eos de lacu.
¶ Infernus. Prouerbio. xxviij. Hominẽ qui calumniat̃ anime ſanguinem eius ſi vſq̄ꝫ ad lacum fugerit nemo ſuſtinet. Et quia tot ⁊ tanta tribuit ei deus pater. ideo hortatur ſanctos qui hic ſe habituros ſperent vt deum laudent. ideo ſubiungit.

¶ Pſallite domino ſancti eius: et confitemini memorie ſanctitatis eius. 4

¶ Pſallite dño ſancti eius) q. d. laudate ope. q̄d innuit cū p̄mo dicit (pſallite) ſecdo laudate eū ore. vñ dicit (et cõfitemini mẽorie ſanctitat̃ eius) .i. cõfitemini ei q2 memor fuit ſanctificare nos. Ioh. xvij. Ego pro eis ſctifico meip̄m vt ſicut ⁊ ipſi ſctificati in veritate: vel (confitemini memorie ſanctitat̃ eius) .i. q2 ꝓpter ſanctitatẽ ⁊ bonitatẽ ſuam memor fuit noſtri. vnde in pſal. Secdm miſericordiā tuā memento mei tu propter bonitatẽ tuam domine.

¶ Qm̄ ira i idignatõe ei⁹ ⁊ vita i volũtate e⁹. 5

¶ Qm̄ ira in indignatione eius) .q. d. ideo confitemini et pſallite deo patri (qm̄ ira) .id eſt vindicta. ſ. inflictio pe-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ne quā ſuſtinuit in paſſiōe eſt ſiue fuit (in indignatōe eiꝰ) qua indignabať ꝓpter peccm̄ p̄moꝝ parentū: vn̄ Eſa.liij. Propter ſcelus ppli mei pcuſſi eū (⁊ vita) glie quaꝫ mihi dedit reſuſcitās me a mortuis eſt (in volūtate eiꝰ) .i.in beneplacito eius.eſt ergo ſenſus.iō cōfitemini illi: q꞉ ⁊ ſi me paſſioni expoſuit tn̄ poſtmodū glorioſe me reſuſcitauit.et vos q̄ complantati eſtis ſilitudini mortis mee ſimul ⁊ reſurrectionis eritis.ſicut dicit apo. Ro.vj.vnde ⁊ ſubiūgit duo que iſtis duobus reſpondent dicens.

¶ Ad veſperum demorabitur fletus: et ad matutinum leticia.

¶ Ad veſperū demorabiť fletus) .ſ.ad veſperū paſſionis mee (demorabiť fletꝰ) .in aplis.vn̄ in hymno cātať. Triſtes erāt apli de nece ſui dn̄i ⁊c̄.⁊ ad matutinū reſurrectionis mee.demorabiť (leticia) in ipſis aplis ⁊ in alijs diſcipulis.vn̄ Joh.ij. Gauiſi ſunt diſcipuli viſo dn̄o.ſ.poſt reſurrectionē ſuā: vel ſic (ad veſperū) adē tpis ⁊ peccatoris (demorabiť fletus) q꞉ ad lr̄am. verſus veſperā peccauit adā.qd̄ innuiť Gen.iij. Cū audiſſent vocē dn̄i deambulātis ad aurā poſt meridiē.abſcōdit ſe adā ⁊ vxor eiꝰ a facie dn̄i. ⁊ occidit ei ſimul ⁊ ſol iuſticie illumināſ oclos cordis et ſol materialis illumināſ oclos corpis. ⁊ ſic ad veſperā eius demoratꝰ eſt fletus ſup genꝰ humanū.ſ.miſeria ⁊ culpa: demoratus vere q꞉ longā morā facturꝰ.ſ.vſq꜠ ad matutinū reſurrectionis nr̄e p gr̄am in qua deleť culpa. ⁊ reſurrectiōis future p gliam in q̄ delebiť oīs miſeria. ⁊ hoc eſt qd̄ addit (⁊ ad matutinū) .ſ.reſurrectiōis nr̄e demorabiť leticia qm̄ abſterget deꝰ oēm lachrymā ab oclis ſctōꝝ. ⁊ iā nō erit amplıꝰ neq꜠ luctꝰ neq꜠ clamor.ſ nec vllus dolor qm̄ priora trāſierūt.ſm q cātat eccia: ⁊ ſumiť de Apo.

Moraliť. in perſona viri iuſti.

xxj. Pōt legi in pſona viri iuſti ſic. (Exaltabo te dn̄e) xp̄e ſcꝫ reſurrectionē ⁊ aſcēſionē tuā laudādo potentiā tuā cōſiderādo nomē tuū p̄dicando bona omia tibi attribuēdo. pſ. Bn̄dicā dn̄m i oī tpe: ſp laus eiꝰ in ore meo: ⁊ poſt magnificate dn̄m mecū. Lu.j. Magnificat aīa mea dn̄m. Exaltať aūt dn̄s ſpāliter cōfeſſione p̄dicatiōe.laude gratiar̄ actione. Cōfeſſione. Eſa.xxv. Exaltabo te ⁊ cōfitebor noi tuo. Predicatiōe Eccli.xj. Sapia hūiliati exaltabit caput id eſt xp̄m. Laude. Eccli.xliij. Exaltate eū quātū poteſtis: qm̄ maior eſt oī laude. Gratiar̄ actiōe.pſ. Accedat hō ad cor altū ⁊ exaltabiť deꝰ. Et cōſeq̄nter oñdit cauſas q̄re exaltandus eſt ab hoībus.p̄ma eſt ſuſceptio hūane nature. vn̄ dicit (qm̄ ſuſcepiſti me) .i.meā nām.pſ. Btūs quē elegiſti ⁊ aſſumpſiſti h̄ nr̄a natura quā xp̄s ſuſcepit ſignificata eſt p vxorē moyſi ethiopiſſam Nūeri.xij.vbi dr̄ q locuta eſt maria ⁊ aaron ꝯ moyſen ꝓpter vxorē eiꝰ ethiopiſſaꝫ p mariā ſignificať ſynagoga: p aaron ſacerdotes ſcribe et phariſei q̄ oēs locuti ſunt ⁊ murmurauerūt ꝯ xp̄m qn̄ ſuſcepit iſtā vxorē. Itē (ſuſcepiſti me) vt medicus infirmuꝫ ad curandū.pſ.q̄ ſanat oēs infirmitates.⁊. Aug. Magnꝰ de celo vēit medicꝰ: q꞉ magnꝰ in terra iacebat egrotꝰ. Itē vt magiſter inſciū ad docendū.pſ.docebit mites vias ſuas vn̄ dicebat Math.xj. Diſcite a me q꞉ mitis ſum ⁊ hūilis corde. Itē vt patronus debilē ad tuendū.pſ.dn̄s ꝓtector vel defenſor vite mee. Itē vt dux vagū ad dirigendū.pſ. Dn̄s regit me ⁊ nihil mihi deerit. ⁊ poſt deduxit me ſup ſemitas iuſticie. Scd̄a cā eſt cōfuſio inimicoꝝ. vn̄ ait.nec delectaſti inimicos meos ſup me.i. nō pmiſiſti delectari: ſed potius cōfudiſti eos.hic eſt eñ liptote minus dicit et plus ſignificat: inimici aūt ſunt demōes et mali hoīes qui ſup hoīem delectanť qn̄ in pctis volutať. ſ confunduntť qn̄ reſurgit p miſc̄diam.vn̄ Mich.vlti. Ne leteris inimica mea ſup me q꞉ cecidi ſurgam cū ſedeo in tenebris.dn̄s lux mea eſt iram dn̄i portabo q꞉ peccaui ei. ⁊ poſt addit et aſpiciet me inimica mea ⁊ opieť cōfuſione. Tertia eſt ſanatio a remorſu conſcie.vn̄ ſequiť (dn̄e deus meꝰ clamaui ad te) pcuſſus a conſcīa remordēte (clamaui) dico corde: ore: ope: ⁊ ſanaſti me.ſ. vulnere cōſcientie. de q̄ Eccle. xxv. Oīs plaga triſticia cordis eſt ⁊ oīs malicia nequicia mulieris.i.praue conſcie. Hiere.xix. Obducā cicatricē tibi ⁊ a vulneribus tuis ſanabo te dicit dn̄s. Eccli.xiij. Salus

B Exaltať a nobis deꝰ quadrupliciter ⁊ q̄re ſit exaltandus.

C Quadruplici reſpectu ſuſcepit deꝰ hominē.

anie in ſanctitate iuſticie. Quarta cā eſt extractio de pctō: vn̄ ſubdit (dn̄e eduxiſti ab inferno) .i.a peccato (aīam meam) .q.d.in hoc me ſanaſti.q꞉ (eduxiſti ab inferno) peccati (aīam meā) peccm̄ eñ diciť infernꝰ: vn̄ Eſa.xxxviij. Ego dixi in dimidio dierū meoꝝ vadā ad portas inferi.ad portas inferi vadit q̄ delectať citra cōſenſuꝫ portas aūt inferni intrat q̄ cōſentit in peccatū mortale: vn̄ diciť in pſ. Deſcenderūt in infernū viuentes.i.in mortale peccatū quod bene diciť infernus ꝓpter multas rationes vicꝫ. In peccato ſicut in inferno algor ⁊ calor ſentiť.ſ.prauus timor ⁊ cōcupiſcentia ardens ⁊ inflamans. Job.xxiiij. Ad nimiū calorē tranſeat ab aquis niuiū. Fetor eſt in peccato. Eſa. xxxiiij. Humus eius cōuerteť in ſulphur Amos.iiij. Aſcēdere feci putredinē caſtrorū veſtrorūꝫ in nares veſtras et nō rediſtis ad me dicit dn̄s. Joel.j. Computruerūt iumēta in ſtercore.ſ.de peccato exit fumus infamie. Eſa.xxxiiij Aſcendit fumus eius a generatione in generationeꝫ. In peccato eſt vermis cōſcientie. Job.xxiiij. Dulcedo illius vermis. Eccli.xix. Qui ſe iūgit fornicarijs neq꜠ erit putredo ⁊ vermes hereditabunt illū. In peccato eſt ſitis ⁊ eſuries que ſaturari non poſſunt. Oſee.iiij. Fornicati ſunt ⁊ nō ceſſauerunt: ibi dicit Hiero. Voluptas habita famē et non ſaturitatē parit. ⁊ ibidē iniquitas ſubſtantiā nō habꝫ Nā ventres delinquentiū vacuos relinquit vires fornicātiū deficiūt: ſed deſideriū marceſcit ⁊ laſſata viris nondū ſatiata receſſit. In peccato nulla eſt requies: ſicut nec in inferno. Hiere.xvij. Seruietis dijs alienis die ac nocte q̄ nō dabunt vobis requiē. Infernus nunq꜠ repleť nec peccatū ſimiliter Prouerb.xxvij.infernus ⁊ pditio.i.peccatū nunq꜠ replenť. Infernus recipit ⁊ peccatū plures. Eſaie. v. Dilatauit infernus animā ſuā. Quinta cauſa eſt ſeparatio a malorū conſortio: vn̄ dicit (ſaluaſti me a deſcendētibus in lacū) .i.in peccatuꝫ: ⁊ diciť peccatū lacus: quia ſicut in lacū defacili labi pōt homo: ſ defacili non poteſt exire: ſic in peccatū defacili cadit homo: ſ per ſe non pōt reſurgere ⁊ precipue in peccatū carnis. Prouerb.xxiij. Fouea profunda meretrix ⁊ puteus anguſtus aliena. Enūeratis beneficijs quare vir iuſtus deū exaltare cupit: conſequenter inuitat alios ad eū laudandū ⁊ ſeruienduꝫ ei: vn̄ dicit (pſallite domino) .i.bonis opibus ipſi honorem date (vos ſancti eius) .i.q꞉ vos ſanctificauit per p̄dicta.ſ. per incarnationē ⁊c̄.que enumerata ſunt: iō bene operantes ſeruite illi (et cōfitemini memorie ſanctitatis eius) .i.laudate eum memores: quoniam ipſe vos ſanctificauit: vnde Eph.v. Chriſtus dilexit eccleſiā ⁊ tradidit ſemetipm̄ vt illam ſanctificaret: vel (cōfitemini mēorie ſanctitatis eius) id eſt quia memor fuit ſanctificare vos.pſal. Quid eſt homo q memor es eius aut filius hoīs: qm̄ viſitas euꝫ. Nō autē hoc non fecit meritis hominū exigentibus.ſ ſua miſericordia ſubiungit (quoniā ira in indignatōne eius eſt) q.d.homo nō meruerat niſi iram dei: ſ deus nō vult mortem peccatoris hoc eſt (quoniā ira in indignatione eius) id eſt ipſe. Eſa.x. Adhuc paululū modicūq꜠ ⁊ conſūmabitur indignatio mea indignať iraſci: q꞉ inuitus punit: vnde Hiero. Quicquid mali patimur vicij noſtri eſt qui dulcem deū vertimus in amarū ⁊ ſeuire cogimus nolentem. Treñ.iij. Non eñ humiliauit ex corde ſuo ⁊ abiecit filios hominū: vn̄ verſus.

D Peccatū dr̄ infernꝰ multis rōnibus.

Verſus.

¶ Eſt piger ad penas princeps ad premia velox.

Quiq꜠ dolet quotiēs cogiť eſſe ferox (⁊ vita in voluntate eius) .i.ipſe vult vitā hominū nō mortē: vn̄ in collecta: deus cui ꝓpriū eſt miſereri ſemp ⁊ parcere: vnde de his duobus Ezech.xviij. Nūquid volūtatis mee eſt mors impij dicit dn̄s deus.q.d.nō: hoc eſt qd̄ dicit (qm̄ ira in indignatione eius: ⁊ additur in Ezech. ⁊ nō vt cōuertať a vijs ſuis ⁊ viuat: hoc eſt qd̄ diciť hic (et vita in voluntate eius) q꞉ aliter nō habeť niſi ex voluntate ⁊ gratia.j. Thimo.ij. Qui vult omnes ſaluos fieri. Prouer.xvj. In hylaritate vultus reg.vita.pſ. Melior eſt miſericordia tua ſuper vitas.actiuā.ſ.⁊ cōtemplatiuā: quia neutra ſufficit ad retributionē eternam ſine dei miſericordia: et licꝫ modo ita ſit miſericors et benignus: tamen tandem ſeueritatem et iu-

ſticiā exercebit in eos q̄ cōtemnūt mō benignitatē ⁊ patiē
tiā eius: vñ addit (ad veſperū demorabit̃ flet⁹).ſ.qñ ꝓij
cient̃ mali in tenebras exteriores. Math.xxv. Inutilē ſer
uū eijcite in tenebras exteriores: ecce (ad veſperū) ibi erit
fletus ⁊ ſtridor dentiuȝ: ecce (demorabit̃ fletus) ⁊ bñ dicit
(demorabit̃) q2 ſemp durabit: de h̄ dicit Eſa.xxx. Auditā
faciet dñs gloriā vocis ſue ⁊ terrorem brachij ſui oñdet in
cōminatione furoris ⁊ flāma ignis deuorātis allidet i tur
bine ⁊ in lapide grādinis: a voce eñi dñi pauebit aſſur vir
ga ꝑcuſſus ⁊ erit trāſitus virge fundatus quā requieſcere
faciet dñs ſuper eū. aſſur interpretat̃ tollens acerbitatē et
ſignat illos q̄ preſumūt de miſcḋia dei qḋ acerbitatē iuſti
cie eius tollūt ⁊ euacuāt: ⁊ iō tollūt alterā molā.ſ. timorē:
ſed tunc timebit aſſur virga ꝑcuſſus ⁊c. ⁊ ſicut malis red
det fletū eternū: ita bonis reddet.i. retribuet gaudiū eter
nū: vñ addit hic (⁊ ad matutinū leticia) ſupple demorabi
tur.ſ. ſup bonos.ſ. ad matutinuȝ illud in quo orient̃ eis ſol
iuſticie qñ.ſ. incipiēt eū videre ſicuti eſt. Malach.iij. Orient̃
vobis timētibus nomē meū ſol iuſticie: vel hic de antixp̄o
q̄ cū venerit adducet veſperū ⁊ fletū. Job.xxxviij. Veſpe
rū ſup filios terre conſurgere facit: ⁊ videt̃ ꝙ iā venerit tē
pus.j. Joh.ij. Chariſſimi nouiſſima hora eſt ⁊ antichriſti
multi ſunt: iō dicūt diſcipuli. Luc. vlti. Mane nobiſcū: q2
inclinata eſt dies ⁊c. (ſed ad matu.) .i. in die iudicij erit le
ticia. Eſ.lj. Venient in ſyon laudātes ⁊ leticia ſempiterna
ſup capita eorū. Iſti aūt tres verſus ꝓprie poſſunt expo
ni de ſacerdotibus ⁊ quibuſlibet pſonis altari deſeruienti
bus vt dicat̃ (pſallite dño ſancti ei⁹) .i. vos q̄ ſancti eſtis:
pſallere deo digne poteſtis aliter nō: q2 ſicut dr̄ Eccli.xv.
Nō eſt ſpecioſa laus in ore pctōris: ⁊ in pſal. peccatori au
tē dixit deus: q̄re tu enarras iuſticias meas ⁊ aſſumis te
ſtamentū meū p os tuū. Glo. pollutū: vñ Greg⁹. Munde
⁊ diuie mētis ſunt verba ſacre locutiōis: pſal. Rectos de
cet collaudatio (⁊ cōfitemini mēorie ſanctitat⁹ eius) .i. cō
fitemini peccata ⁊ mūdate vos: cū accedere debet⁹ ad ſan
ctū corpus dñi ſumendū vel cōficiendū: qḋ ipſe p̄cepit ſu
mendū in memoriā ſui. Lu.xxij. Hoc facite in meā cōme
moratione. Eſa.xxvj. Nomē tuū ⁊ mēoriale tuū in deſide
rio aie. Tren.iij. Memoria memor ero: tales eñi mūdi de
bēt eſſe: vñ Eſa.lij. Mūdamini q̄ fert⁹ vaſa dñi: ⁊ ad hoc
deberet eos mouere timor ⁊ honor dei: vt.ſ. accedētes ſan
ctitate ſacramēti p honorē dei ſe mūdarent anteq̄ȝ accede
rēt vel ſaltē ſibi timerēt de vindicta dei ſi immundi accede
rēt: vñ de duobus iſtis cōuertit̃ dñs Malach.j. Si pater
ego ſuȝ vbi eſt honor meus: ⁊ ſi dñs ego ſuȝ vbi eſt timor
meus: dicit dñs exercituū ad vos o ſacerdotes: qui deſpi
citis nomē meū ⁊ dixiſtis in q̄ deſpexim⁹ nomē tuū: et ſub
dit dñs in quo dicens offertis ſup altare meū panē pollu
tū ꝓpter hoc ꝯtuȝ ad primū.ſ. ad honorē dei dicit (cōfite
mini memo. ſanc. eius) .q.d. memētote ſanctitat⁹ corpis ⁊
ſanguinis xp̄i: ⁊ ſic reuertētes cōfitemini. Hiere.ij. Popu
lus me⁹ oblit⁹ eſt mei dieb⁹ innūeris de tiore ſequit̃ (qm̄
ira in indignatiōe eius) vt indignatio magis hic dicat̃ ab
indigno q̄ȝ ab indignari vt ſit ſenſus (qm̄ ira in indignati
one eius) .i. ſi indigni acceditis: irā dei incurret⁹. Vnde.j.
Chor.xj. Quicūq3 manducauerit panē hūc vel biberit ca
licē dñi indigne reus erit corpis ⁊ ſanguinis xp̄i. Prouer.
xvj. Indignatio regis initiū mort⁹: ꝓbet aūt ſeipſuȝ hō: et
ſic de pa.il.c. ⁊ de ca.bi. probatio aūt iſta ⁊ purgatio fit in
cōfeſſione corā iudice a deo delegato: ⁊ iō bene dr̄ (confite
mini ⁊c.) nec tantū ꝓpter honorē eius aut timorē debem⁹
ita mūdi accedere eū ſ ⁊ ꝓpter vtilitatē nr̄am: q2 ſi digne
ſumam⁹ vitā eternā ⁊ vitā glie habebim⁹ in illo: vñ ſubiū
git (⁊ vita in volūtate eius) .i. ſi ſm voluntatē eius ſump
ſeris viues in pñti vita gr̄e. ⁊ in futuro vita glie. Joh.vj.
Qui māducat me viuet ꝓpter me: ex his aūt duobus con
cludit (ad veſperū demorabit̃ fle. ⁊ ad matu. leticia) et vo
cat h̄ in ſenſu iſto veſperū caſuȝ a ſtatu bono in pctm̄: ma
tutinū vō initiū gr̄e vel potius (veſperū) vocat ſtatū pcti
(⁊ matutinū) ſtatū gr̄e: q2 ſtat⁹ peccati eſt mediū inter di
em gr̄e ⁊ tenebras inferni: ſilr ſtat⁹ gratie eſt mediū in
ter noctē pcti ⁊ diē glorie: eſt ergo ſenſus (ad veſperū de

E
Ad ſacerdotes ⁊ q̄ſlibet corp⁹ dñi tractātes vel ſumentes.

morabit̃ fletus ⁊c.) .i. q̄ cadit in peccatū neceſſe eſt vt con
tinue fleat donec lachrymis pctā diluent: vñ in pſal. Laua
bo p ſing no. lec. m. ⁊c. (⁊ ad matu. leticia) .i. qui in gratia
eſt ecōtrario gaudeat: vñ Lu.x. Gaudete quia noia veſtra
ſcripta ſunt in celis.

¶ Ego autem dixi in abundantia mea non 7
mouebor ineternum.

¶ Ego aūt dixi) Scḋa ps in q̄ oſtēdit quō dedicatiōȝ iſtā
reſurrectiōis meruit: vñ pmo oñdit meritū cōfidentie cuȝ
dicit (ego aūt dixi ⁊c.) q.d. ad veſperū demorabit̃ fletus ⁊
ad matutinū leticia: ſ ego cōfido de matutino nō timēs de
veſpe: hoc eſt qḋ dicit (ego aūt dixi in abūdātia mea) ſup
ple exñs.i. in abūdantia v̄tutū ⁊ cariſmatuȝ q̄ mea ſunt et
a me hȝ q̄cunq3 de iſtis aliq̄d hȝ. Jo.j. De plenitudine ei⁹
oēs accepim⁹ q̄d dixi h̄ (nō mouebor) a deo (ineternū) .i.
nūq̄ȝ mouebor: ſicut Joh.xiij. Dixit petrus. Nō lauabis
m̄ pedes ineternū.i. nunq̄ȝ lauabis de abūdantia v̄tutū et
cariſmatū xp̄i. Joh.j. De plenitudine eius nos oēs acce.
Col.ij. In ipſo inhabitat ois plenitudo diuinitat⁹ corpalr
⁊ eſtis in illo repleti. Scḋo oñdit meritū hūilitat⁹ vñ dicit

Allegorice

¶ Domine in voluntate tua preſtitiſti de 8
cori meo virtutem.

¶ Dñe in volunte tua ⁊c.) dñe pater in volū. tua.i. ſm bñ
placitū tuū (p̄ſtitiſti decori meo) .i. humilitati mee q̄ deco
rat virtutes (virtutē) vt aduerſa hūiliter patiar: de hoc de
core in ps̄. Dñs re. de. indu. eſt. ps̄. Specioſus forma p fi
lijs hoim̄ contra. Eſa.liij. Non erat ei ſpecies neq3 decor.
Glo. decorē habuit naturalē ⁊ ſpiritualē ⁊ turpitudinē ac
cidētalē: quia ſputis illectus ⁊ verberibus ceſus. ⁊. Luc.j.
Reſpexit hu. an. ſue. ibi oſtendit̃ ꝙ humilitas eſt decor ſi
ue pulcritudo q̄ libenter reſpicit̃. Tertio oſtēdit merituȝ
ſue paſſionis ſiue patientie cū ſubiungit.

¶ Auertiſti faciem tuam a me: ⁊ factus ſum 9
conturbatus.

¶ Auertiſti faciē tuā a me) auertiſti) .i. viſus es auertere
qñ me paſſioni expoſuiſti (faciē) .i. pñtiam diuinitat⁹ tue:
vñ ſupra vſq3quo auertis faciē tuā a me (⁊ fact⁹ ſum con
turbat⁹) .i. infirmitas mee carnis attracta eſt contra Eſa.
xlij. Nō erit triſtis neq3 turbulēt⁹. Solō turbatio duplex
ſcȝ paſſio ⁊ ꝓpaſſio. Pria nō fuit turbatus ſ ſecūda. Itē
a ſe fuit turbat⁹ nō ab alio. Jo.xj. Infremuit ieſus ⁊ tur
bauit ſeipm̄: h̄ agit de turbatiōe ꝓpaſſione ⁊ nō dr̄ turbat⁹
⁊c. Quarto oſtēdit meritū orōnis ⁊ deuotionis ſue dicēs.

F
Conturbatio in xp̄o q̄lis fuit.

¶ Ad te domine clamabo: et ad deum me 10
um deprecabor.

¶ Ad te dñe clamabo) .q.d. lȝ ita fuerim turbat⁹ ⁊ attra
ctus: nō tñ deſperaui: ſed p̄ter ſupradicta dixi iſtud (ad te
dñe) pater (clamabo) in articulo paſſiōis ꝓ bonis adipi
ſcendis (⁊ ad deū meū dep̄cabor) ꝓ malis amouēdis. Et
oñdit tres cauſas quare debeat exaudiri. Prima eſt q2 ni
ſi exaudiret̃: inutilis eſſet eius paſſio: vñ dicit.

¶ Que vtilitas in ſanguine meo dū deſcen 11
do in corruptionem.

¶ Que vtilitas in ſanguine meo) .i. in effuſione mei ſan
guinis eēt (dū deſcendo) .i. ſi deſcenderē (in corruptionē)
id eſt ſi corp⁹ meū incineraret̃ ⁊ corrūperet̃ .q.d. nulla vti
litas: hec dicit̃ corruptio ip̄a carnis incineratio: de qua ſu
pra Nō dabis ſanctū tuū videre corruptionē. Scḋa cau
ſa eſt defectus fidei p vniuerſum orbē vnde dicit.

¶ Nunquid cōfitebitur tibi puluis: aut an 12
nunciabit veritatem tuam.

¶ Nūq̄d cōfitebit̃ tibi ⁊c.) puluis.i. hō vilis et ſupbus: ſi
nō exaudit⁹ fuero .q.d. nō. Tertia cā fuit defect⁹ p̄dicatio
nis vñ ſequit̃ (aut annūciabit v̄itatē tuā) q.d. nō. apli eñi
tacebāt dū fuit in ſepulcro: ſ poſt reſurrectiōȝ p̄dicauerūt
vbiq3 ſicut aues ſilēt in nocte ⁊ de die cātant. Moraliter
pōt h̄ exponi de diuite abūdante i diuitijs ſuis cōfidente
(ego dixi in abūdantia mea) .ſ. diuitiarū (nō mouebor in

Moralit̃.
De diuite.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eternū) .i.diu viuā:videt̃ eñ ꝙ credant ſe ſꝑ victuros:ſic
dicebat ille diues cuius ager vberes fruct⁹ attulit Lu.xij.
Dicebat eñ aīa mea habes multa bona poſita in annos
plurimos requieſce comede bibe epulare.Eccli.xj. eſt q̄ lo-
cupletat̃ pce agēdo ⁊ h̄ ps mercedis illius in eo qd̄ dicit
Inueni requiē m̄ ⁊ nō māducabo de bonis meis ſolus:ſ
licʒ ita dicāt:tamē mentit̃ iniq̄tas ſibi:vñ ibi in eccleſiaſti
co ſequit̃ ſtatim:⁊ neſcit ꝙ tēpus ꝑtereat illū ⁊ mors ap-
propinquet ⁊ relinq̄t oīa alijs ⁊ moriat̃: et in Lu.xij. Illi
diuiti dixit de⁹ Stulte hac nocte repetēt aīam tuā a te ⁊ q̄
Moralit̃ de viro iuſto. paraſti cui⁹ erūt. De viro aūt iuſto exponit̃ ſic(ego)dicit
vir iuſtus(dixi in abūdantia mea)ꝟtutū ⁊ operū(nō mo
uebor ineternū) .i.firmiter ꝓpoſui ꝑſeuerare in bono.q.d.
illud Iob.xxvij. Donec deficiam:nō recedā ab innocētia
mea iuſtificationē meā quā cepi tenere nō deſeram:multi
aūt aliter faciūt q̄ ad quelibʒ ventū tēptatiōis mouent̃ de
quibus dr̄ Eſa.j. Erit fortitudo veſtra vt fauilla ſtuppe.⁊
Naū.iij. Oēs munitiōes tue ſicut ficus cū groſſis ſuis:ſi
cōcuſſe fuerint cadēt i os comedent̃:ſ vir iuſtus dicit(nō
mouebor ineternū).Eccl'es.x. Si ſpūs ꝑtātez hñtis deſcē
derit ſuꝑ te locū tuū ne dimiſeris. Prouer.x. Iuſtus non
cōmouebit̃ ineternū ps̄. Qui facit h̄ nō mouebit̃ ineternū
Sʒ qr hoc dicere poſſet aſcribi iactātie ⁊ ꝑſumptiōi:iō ſe-
quit̃(dn̄e in volūtate ꝑſtitiſti decori meo ꝟtutē).q.d.hoc
nō habeo a me:ſed tu dn̄e(ꝑſtitiſti ꝟtutē) .i. fortitudinē
q̄ poſſum ſtare(decori meo) .i.honeſte cōuerſationi mee.
Sap.iiij. O q̄ʒ pulcra eſt caſta generatio cū claritate ꝑſti-
tiſti:dico nō ex meis merit̃(ſed in volūtate tua) .ſ. ſm̄ bn̄
placitū tuū. Nota ꝙ multi habēt decorē in corpe ſine ꝟtu
te aīe.vt abſalon.de quo.ij.Reg.xiiij. Sicut abſalon nō
erat vir pulcer alij in ſermōe.Eccli.iiij. Nō abſcondas ſa
pientiā.t.in decore tuo:alij in veſte.Math.vij. Veniēt ad
vos in veſtiment̃ ouiū:ſ ſponſus ⁊ ſpōſa ⁊ filij eoꝝ habēt
in corde de ſponſo.Hiere.j. Peccauerūt dn̄o decori iuſti-
cie Cant.j. Ecce tu pulcra es dilecte mi ⁊ decorus de ſpon
ſa.Cant.v. Tota pul.es amica.m.⁊ ma.nō eſt in te. Hie-
re.xxxj. Bn̄dicat tibi dn̄s pulcritudo iuſticie de filijs pſal.
Filij tui ſicut nouelle oliuarū in circūitu mēſe tue. Tertia
cōcluſio q̄d eſt pulcrū eius frumētū electoꝝ ⁊ vinū germi
nās ꝟgines. Et qd̄ a te habeā hanc ꝟtutē nō a me:pʒ ꝑ cō
trariū:vñ ſequit̃(auertiſti)aliqn̄(faciē tuā) .i.gratiā tuā
ſubtraxiſti pctīs meis exigētibus ⁊ eā fugātibus(et factus
ſum cōturbatus) .i.a ꝑori ſtatu mot⁹ ⁊ lapſus in pctm̄:vñ
in pſal. Miſerere mei.d.qm̄ i ifir.ſum ſana.m.dn̄e:qm̄ cō
tur.ſunt oſ.m.⁊ aīa.m.tur.eſt valde. vel legat̃ ſub ypothe
ſi(auertiſti ⁊ factus ſum cōturbat⁹) .i. ſi auerteris cōtur-
babor:⁊ eſt idē ſenſus cū ꝑori.ſic̃ dr̄ alibi in pſal. Auertē-
te aūt te faciē turbabunt̃ auferes ſpm̄ eoꝝ ⁊ deficient ⁊c̃.
ecōtrario in pſal.alio Adimplebis me leticia cū vultu tuo
vel cū facie tua ſm̄ aliā lr̄am:iō petebat dauid. Nō auer-
tas faciē tuā a me. Ex quo ergo ꝟtutem ꝑſiſtendi in bono
nō habeo niſi a te dn̄e(ad te dn̄e clamabo) ore ⁊(ad deū
meū deꝑcabor)vt.ſ.des mihi virtutē ⁊ fortitudinē vt poſ
ſim ꝑſeuerare:vel ſi forte cadā vt poſſim reſurgere de his
duob⁹.ſ.de clamore ⁊ deꝑcatione.Eſa.xxxviij. Sicut pul
lus irūdinis ſic clamabo meditabor vt colūba:pullus eñ
clamat ad matrē vt offerat ei cibū.nos ad deū vt det nob
fortitudinē:colūba hʒ gemitū pro cātu:ille ergo meditat̃
vt colūba q̄ in corde ſuo de ſuis viribus deſperās gemit:
et tñ oculos mētis colūbinos ad deū dirigēs ſpem firmā
in ipſo ponit:⁊ neceſſe habeo deꝑcari ne cadā in peccatū:
qr ſi cecidero ⁊ nō reſurgā:melius eſſet mihi nō eſſe vnde
ſubdit̃(que vtilitas in ſanguie meo) .i.in vita mea (dum
deſcendo in corruptionē)peccati.q.d.nulla.q̄d eñ ꝓdeſt
homini ſi vniuerſum mundū lucret̃.aīe ꝟo ſuē detrimē-
tū patiat̃ Math.xvj. Per ſanguinē ꝟo bene intelligit̃ vi
ta hoīs:quia ſedes aīe eſt:vt dicit̃ Leuit.xvij. Vel ſic(q̄
vtilitas in ſanguine meo) .i.in peccato(dū deſcēdo in cor
ruptionē).inferni.q.d.nulla. Rom.vj. Que fructū habui
ſtis tūc in his in q̄bus nūc erubeſcitis:ſanguis aūt dicitur
peccatū.vñ Oſee.iiij. Sanguis ſanguinem tetigit: vel(in
ſanguine) .i.in nobilitate generis:nobilitas eñ generꝫ nō

ſaluat hoīem ſed q̄nq̄ȝ penam eius aggrauat:vñ Sap.vj.
Potentes potēter tormenta patient̃:nō eñ ſubtrahet ꝑ-
ſonā cuiuſq̄ȝ dn̄s qui eſt oīm dn̄ator. Et poſſet aliq̄s dice-
re:immo vtilitas eſt aliqua:quia poſt mortē penitebo vñ
hic excludit ſubiungēs(Nūquid cōfitebit̃ tibi puluis) .i.
homo poſtq̄ȝ in puluerē reuerſus fuerit poſt mortē.q.d.
nō:vnde Eccli.xvij. Ante mortē cōfitere a mortuo quaſi
nihil perit confeſſio hoc eſt de confeſſione peccati : ſimi-
liter eſt de cōfeſſione laudis qua nō laudabunt mali poſt
mortē:vnde ſubdit(aut annūciabit veritatē tuā).q.d.nō.
Eſa.xxxviij. Nō infernus cōfitebit̃ tibi neq̄ȝ mors lauda-
bit te:nec expectabūt q̄ deſcendūt in lacū veritatē.t.et ſic
excludunt̃ ab eis tria.ſ.confeſſio laudatio redemptio:vn
de Eccli.xvij.auctoritati quā modo ꝑdiximus adiūgit de
his tribus viu⁹ ⁊ ſanus cōfiteberis ⁊ laudabis deū ⁊ glori
ficaberis in miſeratiōibus eius. Poſſunt etiā hij duo ver
ſus exponi alit̃ vt dicat dn̄s ad ſacerdotes indigne ſumē-
tes ⁊ cōficientes vt ſint verba xp̄i(que vtilitas in ſangui-
ne meo)ſacramentaliter ſumpto in altari(dum deſcendo
in corruptionē) .id eſt in corruptū peccatorē.q.d. nulla:
immo inutilitas multa.j.Chor.xj. Quicunq̄ȝ manducaue
rit panē vel biberit ſanguinē dn̄i indigne reus erit corpo-
ris ⁊ ſang.dn̄i:in eo autē qui digne accipit decē ſunt vtili-
tates. Prima eſt roboratio fidei. Secūda alleuiatio pene
Tertia quia cōducit eū.q.peregrinū in via huius mundi
vſq̄ȝ ad patriā. Quarta augmentū virtutū. Quinta orna-
tus viriū. Sexta quia delectat guſtū ſpiritualē. Septima
quia delet venialia. Octaua quia vegetat mēbra eccleſie.
Nona quia paſcit ſibi.i.in ſe cōuertit manducantē:ſicut
dicit Auguſt.in libro cōfeſ. Nō tu me mutabis in te:ſicut
cibū carnis tue:ſed tu mutaberis in me. Decima quia ter
ret ⁊ effugat demones.

G Decē vtilitates accipiētib⁹ digne corp⁹ chriſti.

Verſus.

¶ Roborat ⁊ leuigat conducit ⁊ auget et ornat.
¶ Delectat delet vegetat poſcit ſibi terret.
¶ Et poſſet aliq̄s dicere licʒ ipi in hoc deū offendant tñ in
orōnibus ⁊ pſalmis ⁊ in melodia cātus ſui ⁊ ꝑdicatione
deū placāt:hoc remouet ꝓpheta dicēs dn̄o(nūquid confi
tebit̃ tibi puluis) .i.peccator q̄ per puluerē intelligitur vt
poſtea iā dicem⁹.q.d.(nō confitebit̃ tibi) .i.ad placitum
tuū:qr talis hoīs tibi nō placet laudatio vel oratio:vnde
Amos.v. Aufer a me tumultū carminū tuoꝝ ⁊ cantica ly
re tue nō exaudiā.Eſa.j. Cū multiplicaueritis orationem
non exaudiā.manus eñ veſtre ſanguie plene ſunt:vel (ti
bi) .i.ad honorē tuū.q.d.non multū credit deo ad hono-
rē:quia ſicut dr̄ vulgariter:laus praui hoīs valet vituperi
um:vnde Eccli.xv. Nō eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris
pſal. Nō mortui laudabūt te dn̄e neq̄ȝ oēs qui deſcendūt
in infernū:vñ cōquerit̃ dn̄s de ſacerdotibus.Eſa.lij. Do-
minatores ei⁹.ſ.ꝑpli inique agūt et iugiter tota die nomē
meū blaſſematur(aut annūciabit veritatē tuā) predican
do.q.d.talis predicare nō debet qui puluis eſt.i.ſterilis et
ſiccus a gratia dei:vnde Eccli.xx. Homo acharis.q.fabu
la vana. Grego.qua neceſſitate tenet̃ magna dicere eadē
neceſſitate cōpellit̃ ſumma monſtrare:⁊ ideo hō hʒ duas
manus ⁊ nō habet niſi vnū os:vt notet̃ ꝙ plus debʒ ope
rari q̄ȝ loqui dicunt̃ autē mali ſacerdotes: ⁊ etiam pecca-
tores puluis propter multa.

H Peccatores aſſimilantur pulueri ꝓpter multa.

¶ Quia multi.Eccl'es.j. Stultorū infinitus eſt numerus.
¶ Quia aridi.ij.Reg.j. Montes gelboe nec ros nec plu-
uia veniant ſuꝑ vos gelboe interpretat̃ decurſus vel acer
uus harenarū:ſacerdotes ergo q̄ decurrūt ad profundū
viciorū:recte vocātur montes gelboe:⁊ etiā alij peccato-
res aridi ſunt:vnde Eſa.v. Mandado nubibus meis ne
pluant ſuper eā ymbrem.
¶ Quia viles:vnde Hiere. Qr vilis facta es nimis iterās
vias ſuas.
¶ Quia mobiles.ps̄. Tāq̄ȝ puluis quē ꝓij. vē.a fa.terre.
¶ Quia cib⁹ ſerpent̃.Eſa.lxv. Serpēti puluis panis ei⁹.

¶ Audiuit dominus ⁊ miſertus eſt mei:do 15
minus factus eſt adiutor meus.

¶ Audiuit dn̄s). Tertia ps in qua oñdit xp̄us quō dedi-

cationē accepit: vñ dicit p̄mo in generali (audiuit dñs) .i. exaudiuit me donans mihi dedicationē quā ſupra petiſſe me dixi: poſtea ſpāliter determiat in q̄bus ip̄a cōſiſtit. ſ. p̄mo in amotiōe oim̄ miſeriarꝫ: vñ addit (τ miſertꝰ eſt mei) miſereri eñ dr̄ reſpectu miſeriarꝫ: q̄ tñ videt miſerias alterius τ nō remouet cum poſſit nō dr̄ miſereri illius miſeri: vñ idē eſt (miſertꝰ ē mei) q̄ miſerias a me amouit. Scdo in auxilio bñfaciēdi τ ad bona oia pueniēdi vñ dicit (dñs factꝰ eſt adiutor meꝰ) .ſ. in reſurrectiōe τ in inferni ſpoliatione τ in alijs. Tertio in conſolatione apoſtolorū et credentiū: vnde dicit.

14 ¶ Cōuertiſti plāctū meū i gaudiū mihi: cōcidiſti ſaccū meū τ circūdediſti me leticia.

¶ Cōuertiſti planctū meū in gaudiū mihi τc.) planctū q̄ me plangebāt apl̄i τ mulieres τ alij credētes cōuertiſti in gaudiū ſm̄ qd̄ p̄miſerā eis. Joh. xvj. Vos aūt cōtriſtabimini: ſed triſticia vr̄a vertet in gaudiū τ iō bñ dicit (mihi) .i. vt ego verax apparerē in p̄miſſis. Quarto in paſſibilitate corpis dādo ſtolā corpis: vñ dicit (cōcidiſti ſaccū meū) id eſt mortalitatē corpis mei: ſaccꝰ eñ eſt pannus aſper τ ſumit̄ ad duos vſus. ſ. ad domādū carnē: vñ Eſa. xxij. Vocabit dñs ad fletū τ ad plāctū τ ad caluiciū et ad cingulū ſacci. Itē ſumit̄ ad reponēdū frumētū. Caro autē xp̄i ſm̄ vtrūq̄ vſuꝫ pōt dici ſaccꝰ q̄ in ea paſſus eſt τ in ea repoſitū eſt frumētū optimū. ſ. diuinitas quo frumēto ſatiant̄ ſancti in patria. pſ. τ adipe frumēti ſatiat te: h̄ ſaccus ſciſſus eſt qñ remota eſt mortalitas a carne xp̄i i reſurrectione τ ſciſſo ſacco in paſſiōe apparuit granū frumēti .i. vere apparuit deus q̄ p̄us abſcōditus erat ſub ſacco. vñ Eſa. xlv. Vere tu es deꝰ abſcōditus. Quīto pfecta fuit iſti dedicatio in ſtola aie: de q̄ dicit (τ circūdediſti me leticia) Gaudiū eñ τ leticia ad ſtolā aīe ptinēt: dicit eñ (circūdediſti me leticia) vt notet magnitudinē iſtius leticie q̄ pociꝰ cōtinet ſuos poſſeſſores q̄ꝫ cōtineat̄ ab eis: vñ Math. xxv. Nō dr̄ Recipe gaudiū dñi tui. ſed dr̄: intra in gaudiū dñi tui. Eſa. lj. Leticia ſempiterna ſup capita eoꝝ: poſtea oſtēdit cauſam finalē duplicē: q̄re deus p̄r cōtulit ei iſta. Prima eſt ex parte patris. ſ. vt ipſe laudetur: vnde dicit.

I Saccꝰ q̄re dicitur caro chriſti.

15 ¶ Vt cantet tibi gloria mea τ nō cōpūgar: dñe deus meus ineternū confitebor tibi.

¶ Vt cantet) .q.d. h̄ mihi feciſti (vt cantet tibi gl̄ia mea). id eſt gl̄ia reſurrectiōis mee ſit cā q̄re tibi cantet̄ ab eccl̄ia te ſup hoc laudāte. Scd̄a cā eſt ex parte filij. ſ. vt decetero nō patiat̄: vñ addit (τ nō cōpungar) .i. vltra nō ſentiā dolorē alicuius paſſiōis. Rom. vj. Chriſtus reſurgēs ex mortuis iā non morit̄ mors illi vltra nō dñabitur τc. τ poſtea cōcludens dicit ſe pro his oibus laudaturū deū patrē dicens (dñe deus meꝰ ineternū) .i. ſemp (confitebor tibi) .i. laudabo te: vel (ineternū) .i. in eterna beatitudine.

¶ Saccus enim multipliciter accipitur.

K Saccꝰ mltipliciter accipitur.

¶ Caro xp̄i. Eſa. xx. Solue ſaccum de lumbis tuis.
¶ Pena pcti. Joel. j. Plāge .q. virgo inducere ſacco.
¶ Velū pctōꝝ. Apo. vj. Factus eſt ſol .q. ſaccꝰ cilicinus.
¶ Triſticia. Job. xvj. Saccum conſui ſuper cutem meā.
¶ Habitus religioſus. Heſt. iiij. Non erat licituꝫ indutū ſacco aulam regis intrare.
¶ Aſperitas penitētie. Eſa. l. Induā celos tenebris τ ſaccis mollibus veſtientur.
¶ Signum obſecrationis. Baruch. iiij. Exui me ſtola pacis τ indui me ſacco obſecrationis.
¶ Lra leg. Geñ. xliiij. Inueni ciphum in ſacco beniamin.
¶ Veſtis plāgentiū. iiij. R. iij. Accingimi ſaccis τ plāgite.
¶ Viaticū viatoris. Eccl̄ia. xviij. Myna viri .q. ſacculus cū ipſo. Prouerb. vij. Sacculum pecunie ſecum tulit.
¶ Theſaurus celeſtis. Lu. xij. Facite vobis ſacculos qui non veteraſcunt.
¶ Hypocriſis. Eccl̄i. xxv. Obcecauit vultum ſuum tanq̄ vrſus τ quaſi ſaccū oſtendet in medio proximorū. Zach. xiiij. Non operientur pallio ſaccino τc.
¶ Auaricia. iiij. R. v. Ligauit duo talēta in duobꝰ ſaccis.
¶ Cor doloſū. Deu. xxv. Nō hēbis i ſacculo diuerſa pon.

¶ Meretrix. Aggeus. j. Congregauit mercedes et miſit eas in ſaccum pertuſum.
¶ Idolatria. Eſa. xlvj. Qui conuertis aurum de ſacculo.
¶ Habitus p̄dicatoꝝ. Apo. j. Prophetabūt amicti ſaccis iij. R. xx. Miſit optos ſaccis. Idē aūt pōt τ dꝫ dicere q̄libet iuſtus (Audiuit dñs me) ſupra poſtulātē vtutē τ fortitudinē pſeuerādi i bono. pſ. Et clamor meꝰ in cōſpectu eius τ introiuit i aures eiꝰ. (τ miſertꝰ eſt mei) cuſtodiēdo me ne caderē: nō eñ eſt vtutꝫ nr̄e: ſed dei miſcōie. ad Ro. ix. Nō eſt volētꝫ neq̄ currētis ſ₃ dei miſerentꝫ. Treñ. Miſericordie dñi eſt q̄ nō ſumꝰ cōſumpti: q̄ nō defecerūt miſeratiōes eiꝰ (dñs factꝰ eſt adiutor meꝰ) τ ſic notat in hoc verſu ſe hēre a deo duas ptes iuſticie q̄ ſunt declinare a malo τ facere bonū (cōuertiſti plāctū meū in gaudiū mihi). q̄ ſm̄ multitudinē doloꝝ meoꝝ in corde meo ꝯſolatiōes tue letificauerūt aīam meā: plāctus aūt erat eius q̄ timebat vinci a tēptatiōibꝰ: τ ſic deſcēdere in corruptiōꝫ et plāctus iſte cōuertit̄ a dño in gaudiū qñ in tēptatione dat victoriā. Thob. iij. Poſt tēpeſtatē trāquillū facis: τ poſt lachrymationē τ fletū exultationē infundis (cōcidiſti ſaccū meū) .i. corpꝰ diuerſis penis afflixiſti de h̄ ſacco. Heſt. iiij. Nō erat licitū indutū ſacco aulā regꝫ intrare: q̄ corpꝰ impedit nos q̄ nō poſſumꝰ ad paradiſum intrare. Sap. ix. Corpus qd̄ corrumpit̄ aggrauat aīam. ij. ad Cor. v. Scimus qm̄ ſi terreſtris domꝰ nr̄a huius habitatōis diſſoluatur: qd̄ edificationē ex deo habemꝰ domū nō manufactaꝫ eternā in celis: τ ex h̄ nō doleo ſ₃ gaudeo: vñ ſequit̄ (τ circūdediſti me leticia. Job. vj. Hec mihi ſit cōſolatio vt affligēs me dolore nō parcat: τ h̄ feciſti mihi τ facis nō vt in de ſuperbiā: ſed (vt cātet tibi gl̄ia mea) .i. vt gloria quam habeo ex iſtis in teſtimonio cōſcientie mee (cantet tibi) .i. te laudet τ totum tibi aſcribat q̄cquid boni hꝫ: vñ Col. iij. In gratia cātantes in cordibꝰ vr̄is dño (τ nō cōpungar) ſpinis viciorū vel gladio cōſcie: τ iō (dñe deꝰ meus. dñe) timēde (deus) venerāde (meus) diligēde (ineternū confitebor tibi) cōfeſſione laudis (ineternū) .i. in tota vita mea (pſallam deo meo q̄diu fuero) vel (ineternū) .i. id eſt in eterna vita vt ſupra.

Moralit̄. De viro iſto.

Pſalmus XXX

Pſ. xxx. 1

In te dñe ſperaui non confundar ineternū: in iuſticia tua libera me.

¶ Titulus. In finem pſal. dauid. pro extaſi. In p̄cedēti pſal. agit de dedicatōne eccl̄ie q̄ iam in capite cōpleta eſt. In futuro aūt fiet in mēbris τ ſic ad ſpeꝫ nos inuitauit: ſed q̄ vt habet̄ Deut. xxiiij. Nō eſt accipienda ſupior τ inferior mola loco pignoris .i. nō eſt ſubtrahēda ſpes vel timor a corde hominis q̄ ſpes ſine timore luxuriat in p̄ſumptionē τ timor ſine ſpe degenerat i deſperationeꝫ vt dicit btūs Grego. Ideo in hoc pſal. agit̄ de eis que timorem incutiunt viris ſanctis. ſcilicet de periculis mundi: τ ſm̄ hoc ſumit̄ titulus vbi dicit̄ pro extaſi qd̄ primo dr̄ in finē. pſ. dauid nō indiget expōne: τ iō hoc ſolum verbum. ſ. pro extaſi exponamus: extaſis dr̄ quaſi extra ſe ſtatus quod fit cū ſancti extra ſe ponunt̄: vel pre gaudio vel pre timore nimio: τ in hoc vltimo ſenſu. ſ. pro pauore hic p̄cipue accipit̄. Iſte aūt pſ. tripartitus eſt. Primo ponit remedia contra timorē. Secūdo enumerat que τ quot et quāta pturbāt ibi. (miſerere mei). Tertio que ſunt bona contra illa mala perturbantia ibi (q̄magna multitudo). Et notandū in hoc pſal. q̄ quedā verba eorū que in eo dicunt̄ capiti cōueniūt quedā mēbris: quedā autē p̄phetie. Nō tamē p̄pter hoc mutat̄ vox: ſed ſub eadē voce loquit̄ p̄pter vnitatē capitis τ mēbroꝝ. Dicit ergo in pſona capitis .i. xp̄i. (In te dñe) pater (ſperaui) ſm̄ q̄ hō τ ceſſet obiectio: ſciendū eſt q̄ ſpes ſimpliciter non fuit in xp̄o ſm̄ q̄ diffinitur ab Auguſt. Spes eſt certa expectatio future beatitudinis ſed tñ ratōne ſtole corpis habuit ſpē. Itē ſpes in xp̄o poteſt dici certitudo τ fiducia: τ hoc eſt primuꝫ remediū contra pauorem. ſ. ſpes: τ q̄ (ſperaui non confundar ineternū) .id eſt nunq̄ confundar in inſultationibus et obprobrijs iudeorum. Secundū remedium contra pa-

A Extaſis vnde dr̄.

Allegorice De xp̄o.

B Spes quō dr̄ fuiſſe in chriſto.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf